

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény. Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Rejtett kincsek.

A föld gyomrában rejlik az arany, tengerek mélységében a gyöngy, homokpuszták sivatagjain hever szerte-széjjel a gyémánt. Minden, a mi értékes a világon, rejtőzik s úgy kell felfedezni, kikutatni, napfényre hozni idegen területekről, vagy az ismeretlenség homályából.

Hogy a vagyontalan néposztályok gyermekei között sok jó tehetség, sok értékes szellemi erő található, melyek azonban elcsenevésznek és elkállódnak, mert nincs módjuk hozzá, hogy művelődjenek, tudományos, művészeti vagy irodalmi pályára léphessenek, az kétségbevonhatatlan tény. Hogy ennek a ténynek, mely minden esetre orvoslásra szoruló baj, a mai vagyoni megosztás az oka, az is nyilvánvaló.

A kik a társadalmi kérdések iránt érdeklődnek, nem húnyhatnak szemet ezen jelenség előtt, mert a kommunizmus hívei ebből a jelenségből egy olyan fegyvert kovácsolnak a mai társadalmi rend ellen, melynek ereje a nagy tömegekre nézve úgyszólván megmérhetetlen.

A kapitalista társadalmi rend — mondják — nem nyújt módot a tudomány és művészet lehető legnagyobb fejlődésére. Ellenkezőleg akadályokat gördít elébe.

Ma nap a tudományos pályákra csak azok léphetnek, a kiknek szülei vagyonosak. Nem a szellemi képesség tekintetében legkiválóbbak választódnak ki, hanem a gazdagok. És ezért mindenkinek, a ki a tudomány, művészet, kultúra fejlődését abszolút értéknek tekinti, kommunistának kell lennie. Csak a kommunizmus nyújt lehetőséget arra nézve, hogy az összes zsenik, a kik megszületnek csakugyan kivehetik részüket a kultúra fejlesztéséből.

Az a gondolat, mely a kommunisták ezen érveléséből szellemsugárként kiviláglik, gyújtó hatást gyakorol a tömegek lelkére. Ime! — kiáltja a tömeg — az emberiség legértékesebb javai, a tudomány és a művészet, szűk körre kénytelenek szorulni, mert a kapitalisztikus társadalom csak a gazdagoknak, a vagyonosoknak nyújt módot és lehetőséget arra, hogy gyermekeiket a magasabb fokú iskolákba küldhessék!

Nincs igazságosan gondolkodó ember, a ki a kapitalizmusnak mai uralmát végzetesnek nem tartaná, úgy az emberek vagyoni, mint szellemi jólétére nézve. A szegénység a földi élet állapotaihoz tartozik, úgy mint a fizikai gyengeség, úgy mint a szellemi fogyatkozás, úgy mint a betegség. De a nagy szegénység nagy gazdagság, inséges nyomor dús jólét mel-

lett, már nem a földi élet természetes állapota, hanem emberek által okozott visszaélés, melyért nem a társadalmi rendet kell kárhóztatni, hanem az embereket, a kik a *társadalmi rendtől eltérve* a vagyonszerzést és vagyon-felhalmozást eszköznek tekintették telhetetlen önzésük kielégítésére.

Ennek az emberi önzésnek, melyből annyi megmérhetetlen társadalmi nyomor származik, többi közt a vagyontalan néposztályok gyermekeinek az értelmi pályákról való leszorulása is, nem a kommunizmus az orvosszere, hanem a társadalmi rendnek a keresztény alapokra való visszahelyezése.

Tegyük ma közössé az anyagi jólét eszközeit, a magánvagyonot és a magántermelést, holnap már az igazságtalanságoknak és az egyenlőtlenségnek százszor nagyobb mérvével és százszor tűrhetlenebb zsarnokságával fog kelleni elkeseredett, kemény harcot vívnunk. Mert nem csak azon fordul meg a dolog, hogy a magánvagyonot és a magántermelést elvegyük az egyesektől és közössé tegyük, hanem ebből a közös vagyonból nagy *osztást* is kell eszközölni. Ki kell osztani az emberek között a munkát és a munka hasznát, a jövedelmet. Ki kell osztani a munkát úgy, hogy az megfeleljen az em-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Nyitra emléke.*

— Irta: Kővári Kaffehr László. —

*Sok óra futott az idő tengerébe,
Hogy lábam tapodta Nyitra szép vidékét,
S most is lelkemben újra égő lánggal
Kedves, kicsi város bübájos emléked.*

*Emlékszem: tavasz volt!
Langy fuvalmak jártak,
Szelíden nyilottak
Akácfa virágok,
Oda fenn a várban!*

*Nyíltak az akácok!
Fehér volt virágjuk,
Fehér, mint a lelke
Annak, aki kicsi
Hőféhér kezével
Levelüket tépte.*

*Milyen boldog voltam!
Nem rázta a lelkem
Gondolatok, álmok
Szörnyű viharzása...*

* Mutatvány szerzőnek sajtó alatt levő vers-kötetéből.

*Virágokat szedtem
S eljártam misére
A várhegynek öreg,
Csendes templomába.*

*Óh szép az a templom!
Ósdi komorsága
Ihleti a lelket,
És én imádkoztam,
Imádkoztam forrón,
Imádkoztam azért,
Aki engem szeret.*

*Óh mennyiszor vágyom
E város zajából
Nyitra csendes, nyugodt
Kicsi városába,
Ahol tán nem élnek
Ilyen kufár népek,
Ahol tán nem oly vad
Az élet csatája...*

A montecarlói kaszinó.

— Irta: Bartha Miklós. —

Ismertettük már lapunkban Bartha Miklós a jeles magyar publicista irodalmi hagyatékának, összegyűjtött munkáinak II. kötetét, mely a korán elhunyt neves író szépirodalmi dolgozatait tartal-

mazza. Olvasóinknak kedves dolgot vélünk cselekedni, midőn ebből a színes, eleven tollal megírt érdekes kötetből mutatványul egy-két leírást közlünk. A jelen tárcában a kitűnő tollú írónak a montecarlói kaszinóról papírra vetett jellemző rajzát adjuk.

*

A tenger fölött egymás tetején két széles és díszes terasz képezi Monte-Carloban az esplanadot. Itt gyűl össze déli csevegésre a közönség. Innen nézik a lábuk alatt végbemenő gyakori galamblovészet. Itt hallgatják naponta a térzenét. Innen nézik a lavirozó sétayachtok lomha repülését vakító fehér szárnyakkal; és innen kapkod el az enyhe szél egy-egy mély sóhajtást, némán szállítva Afrika verőfényes partjai felé.

E kettős terasz felett büszkén uralkodik egy félig renaissance, félig byzanci stílusban épített palota két toronnyal és egy kupolával. Ezt a fényes palotát a világ Játékbarlang néven ismeri. Itt egyszerűen Casinónak hívják. Hivatalos neve: „Cercle des étrangers.”

A monacói állam összes költségeit ez a Casinó hordozza.

Monaco állama azért nem szed saját polgáraitól adót, mert ez az operette fejedelem, eme Casino által, az egész világot adófizetőjévé tette.

Ennek a Casinónak nincsenek tagjai, nincs

ber természetének, egyéni képességeinek, még hajlamainak is. Ki kell osztani a munka hasznát úgy, hogy valóban mindenki annyit kapjon, a mennyit dolgozott, a mennyit tényleg megérdemel.

Hát bizony nincs a földön olyan mérleg, a melylyel egy ilyen osztást úgy lehetne végezni, hogy attól ne szenvedjen százak, ezrek és milliók jogos érdeke. A közhatalom a legönzőbb és legridegebb segítő. A míg az egyének irányítják az emberek anyagi és szellemi jólétének sorsát, addig még mindig van ebben az elintézésben némi könyörület, részvét és szeretet, mely alkalmazkodik a szükséglet szenvedők igényeihez, de a hol a közhatalom ragadja magához az egyénekről való gondoskodást, ott legjobb esetben a tömeg-humanizmus valósulhat meg, melynek egyéni vonatkozásai annál gyengébbek, minél nagyobb tömegekre kénytelen kiterjeszteni gondviselését.

Azokat a rejtett kincseket ennél fogva, melyek a vagyontalan néposztályok gyermekeinek lelkében megsemmisülnek, mivel hogy nem nyújtottunk nekik módot a tanulásra, a művelődésre, nem a vagyonszűkösség által menthetjük meg a tudomány és művészet számára, hanem egészen más módon.

A keresztény irgalmasság kötelességtől és a szeretet elvétől vezetett társadalom minden időben kiterjesztette ölelő karjait a szegény néposztályok gyermekei felé, a kiknek iskoláztatását messzemenő támogatással tette lehetővé. Az egyház szolgálja ezen a téren is előljártak mindig s ma is mindenütt, a hol úgynevezett papi központok vannak, püspöki székhelylyel, egyházi intézetekkel, az iskolákban egy igen tekintélyes százalékát találjuk meg a pór nép és a szegény iparososztály gyermekeinek, a kiknek az iskoláztatása nem volna lehetséges, ha az egyház szerető gondoskodással nem jönne a segítségükre. Számtalan sokan vannak, a kik a

legszegényebb néposztályokból származva, a keresztény irgalmasság segítő kezének köszönhetik, hogy a tudományos, vagy művészi pályán tekintélyes helyet és nevet vívtak ki maguknak.

Ezen az úton haladva, mindig többet és többet tehetünk a szegényebb néposztályok tehetséges gyermekeinek taníttatása érdekében. De *haladnunk* kell ezen az úton, nem áldogálnunk. Mert manap mintha csak a papok törődnének ezzel a fontos társadalmi érdekléssel, melyet egykor a világi intelligencia, különösen a vidéki földesurak nagy szeretettel karoltak fel. Igaz, az élet nehézségei is okai a visszaesésnek ezen a téren, de szerepet játszik itt a patriarchális népszerűség megfoghatósága is. Ezt kell újra felébresztenünk.

A hazának és az emberiség közjavanak tesz szolgálatot, a ki egy-egy ilyen rejtett kincset az élet igénytelen területéről felszed s a szellemi művelődés műhelyeiben elhelyez. Az államnak is egyik legnemesebb hivatása volna a közművelődésnek ezt a területét művelni s ezzel előmozdítani azt a szellemi érdeket, hogy a tudományos pályák csak a tehetséges ifjak előtt nyiljanak meg.

Szemmel látható, hogy mindezekhez nem kell kommunizmus, hanem csak emberséges gondolkodásmód, mely rögtön úrrá lesz az emberek felett, mihelyt keresztény módon fognak gondolkodni.

Téli kenyérkereset. Örömmel látjuk hogy ámbár a közéletet ezer baj fenyegeti, a népszociális érdekeinek gondozását itt-ott meleg szívvel és törődéssel végzik.

A gazdasági háziipar térfoglalása ilyen őrvendetes jelenség. Hiszen minden nyomoruságunk legfőbb oka az, hogy hazánkban a legtöbb embernek télen át abból kell megélni, a mit nyáron egy-két hét alatt keres. Az volna a mi gazdasági életünk nagy átalakítója, a ki télen át a favágáson túl is rendszeres és tisztas keresetet nyújtó foglalkozást tudna adni a népnek. A helyéről távozott kormánytól az erre való törekvés komoly kormányzati tevékenység tárgya volt, főképp a

gazdasági háziipar révén. A múlt évben közel 3000 kiscgazda és munkás vett részt a téli háziipari tanfolyamokon.

A kurzuson kitanult és begyakorolt munkások háziipari szövetkezetekben, illetve ipartelepeken szerveztetnek. Ezeket a szövetkezeteket, melyek majdnem kizárólag vagyontalan mezőgazdasági munkásokból állanak, anyagi és erkölcsi támogatásban részesítik. Ez időszereint 75 háziipari szövetkezet, illetve ipartelep működik, melyeknek 4163 munkás tagja van, 6271 üzletrésszel. A múlt évben majd egy millió tárgyat termeltek, melyek értékesítése után 450045 korona folyt be. Egy-egy munkás teli 2-3 hónapos keresete átlag több mint 100 korona volt. A földművelésügyi miniszterium által szervezett gazdasági háziipari tanfolyamokon és az általa támogatott szövetkezetek és ipartelepeken az 1908/9. tél folyamán tehát több mint 20.000 ember dolgozott. Készült 1 millió 200.000 drb tárgy, melyek eladása után 657.000 korona folyt be.

Pedig nem tudunk annyit termelni, a mennyinek helye ne volna. Kecskemét város gyümölcs piaca például az 1900. évben a több millió darabot kitevő csomagoló kosárszükségletének legnagyobb részét Morvaországból fedezte s már 1907. és 1908. évben a kecskeméti piacra egyetlen darab külföldi kosár sem érkezett. Kosárkivitelünk is emelkedik pl. az ugocsavármegyei iparfejlesztő bizottság ipartelepeinek egy része amerikai megrendelésre dolgozik.

Szalmafonás és szalmakalapból még 1908. évben is két és fél millió korona értékű behozatalunk volt, e téren azonban már szintén folyik a rendszeres munka s már ezideig közel 1200 munkásnő nyert kiképzést s remélhető, hogy rövid idő alatt ezen háziipari ágánál is kellő eredmény fog mutatkozni. A készült tárgyak értékesítése nagyobb nehézségbe nem ütközik. Az eddig elért eredmények azt mutatják, hogy a háziipari akció helyes mederben halad s teljesen igazolja azt, hogy a nagy tömegű mezőgazdasági munkásság téli keresetének gyarapításánál a gazdasági háziiparnak nagy hivatása van. De nálunk is, a mi megyénkben is tevékenyebben kell e részben mozognunk és minden elismerésre méltó az, a ki e részben a gazdasági háziipar térfoglalásáért sikerrel fáradozik.

Nyitra város fogyasztási adókezelése.

VI.

Folyó hó 7-én ejtette meg a város képviselőtestülete a tisztújítást. Polgármestertől lefelé a

agsági díja, nincs ballotagea. Minden tisztességes ruházatu ember bemehet oda, ha az adminisztráció irodájában bemutatja névjegyét, s ott egy rózsaszín kártyát kapott belépő jegy gyanánt.

Mi van e Casinóban?

Mindenek előtt egy iroda, hol a rózsaszín jegyeket osztogatják, beírva egy főkönyvbe a látogató nacionalitását. Jobbról egy garde des robes, hol a felsők, a kalapok, a pálcák, a nap- és esernyők helyeztetnek el. Szemben egy 60 méter hosszú, 24 méter széles, márvány oszlopcsarnok szemfényvesztő szinpaarlással.

Még beljebb, az oszlopcsarnok, oldal hosszában egy vakító fényű nagyterem hangverseny- és színház előadások számára. E terem szépséges freskói és remek stuccói a dogepalota dísztermeire emlékeztetnek. Az oszlopcsarnok körül díszes galériák két óriás freskó tájképpel, a Riviera két szép pontjának egész perspektívájával és egész ragyogásával. Az emeleten a képzelhető legnagyobb kényelemmel berendezett olvasószobák.

Ennyi az egész?

Mentsen Isten. Ebből nehezen élne meg, Monacnak dicső állama és Isten kegyelméből ugyan, de mindenesetre dicsőségesen uralkodó fejedelme; mert e helyiségek látogatása ingyenes. Még a mindennapi hangversenyeket is ingyen adják.

Az oszlopcsarnok balfelől végén, hatalmas ajtószárnyak fölött tündöklök aranybetűkkel e szó: „Entrée“. Az ajtó mellett négy udvarias ór áll talpig szalonruhában, argusi szemekkel.

Ezen ajtón belől foly a világ megadóztatása.

A belépés különben ide is ingyenes és kinekinek tetszésére, zsebére és — szenvedélyére van bízva, hogy mennyit akar áldozni a monacoi haza oltárán.

Mi van az ajtószárnyakon belül?

Ha feleletlenül szót használnám: *aramycsengés* — úgy mindent kifejeznék a nélkül, hogy valamit megmagyaráztam volna.

Ha azt mondanám, hogy ez egy miniature kép a kaliforniai bányászéletből, a capföldi gyémánt telepekről, a párisi-berlini-bécsi bőrcékből, a nizzai szalonokból és a kalandorelet nyughatatlan hullámaiból kaleidoscopszerűleg mozaikká rakva: akkor már többet mondtam, de még sem adtam világos és áttetsző képet az itt levő tolongásról, fényről, suttogásról, meglepetésekről, pénzcsengésről, ékszervillogásról, parfümillatról, tárcadagályról és tárcaapályról.

Belépve az ajtón, egymásután hat fényes terem tárul feléd. Egyik teremből a másikba mörstyűl vezetnek alatt lépünk.

Az első teremben van két rouletteasztal, a

másodikban négy, a harmadikban kettő. A negyedik társalgónak van fentartva. Az ötödikben és a hatodikban egy-egy trente et quarante asztal. Összesen tehát tíz játékasztal.

E termek arányairól némi fogalmat alkothatunk, ha számba vesszük, hogy minden asztal körül van 16 szék a játékosok — és nyolc szék a croupiér-k számára. Ül tehát egy asztalnál huszonnégy ember, hátuk mögött legalább kétannyi. Ilyenformán egyetlen asztal foglalkoztat hetvenkét embert; a tíz asztal hétszázhuszat. Ugyanennyi mindig van még a termekben, kik vagy heverésznek a kevereteken, vagy sétálnak, vagy társalognak — mert vagy felhagytak a játékkal, vagy helyet keresnek, hogy játszassanak.

Az asztal közepén áll a fergettyű; e körül a kassza, melyet két oldalt négy pénztáros és chefejeu őriz. Jobbról-balról a fergettyűtől az asztal zöld posztóján, hármas sorban számok 1-től 30-ig és egy mező a „paire“, egy másik az „impaire“, egy harmadik a „passe“, egy negyedik a „mangue“, egy ötödik a „rouge“, egy hatodik a „noire“ számára. Ezekon kívül hat mező az asztal végén a „douzaine“-nek részére. Végül egy a kassza mellett a „zero“-nak.

Mindenkinek a tetszésétől és az „Andung“-jától függ, hogy mire játszódjék. Lehet játszani

városi irnokig az összes tisztviselőket újra választották meg a városatyák, Turchányi Ödön alispán elnöke alatt.

Hiába, bármennyire törekedett az alispán jól nyelbe ütni ezt a dolgot, bármily körültekintő volt a képviselőtestület, ezuttal csak hézagos munkát végzett. Egy állás betöltéséről megelégedett. Igen, egy városi tisztviselőt nem választott meg újra. Megelégedett róla; mintha nem is léteznék, illetve mintha sohasem létezett volna. E tisztviselő pedig nem más, mint a városi fogyasztási adókat kezelő tisztviselő. Pedig ő is csak olyan tisztviselője a városnak, mint akár Ocskay, Petkes, Gyürky, Csacsó stb., mert az ő állása, dotációja is éppen úgy szerepel évről-évre a városi költségvetésben, mint a fentebb említett tisztviselő...

Faschler polgármester a tisztújító közgyűlésen felállt s úgy maga, mint tisztviselőtársai nevében bejelentette lemondását. A képviselőtestületnek szabad keze volt a tisztviselői állások betöltésénél. Minden állást betöltöttek, hol szavazás útján, hol egyhangulag a városatyák, csak azt az egyet nem...

Hogyan lehetséges az, hogy a városi fogyasztási adókezelő tisztviselőről megelégedtek?!... Úgy tudjuk, hogy e tisztviselő nincs élethossziglan megválasztva a városnál. Ő is minden tisztújítás alkalmával választás alá kerül, mint tisztviselőtársai. Legalább a törvény így rendelkezik és a törvény értelmében ennek így kellett volna történnie.

Hogy ez nem történt meg, a mulasztás a képviselőtestületet terheli. Mert az alispán figyelmét utóvégre elkerülhetik a városi ügyek, elég baja van a megyével.

Kíváncsiak vagyunk most már, ki fogja kezelni jövőben az adókat?! Talán az a két „botos adókezelő?!“ Mert a régi városi fogyasztási adókezelő tisztviselőnek, míg újra meg nem választják, nem áll jogában ez adókezelést ellátni. Nem áll jogában azért, mert nincs rá felhatalmazása.

Pedig a rossz nyelvek azt suttojják, hogy ez az adókezelő tisztviselő most is csak oly vigan ellátja hivatalos teendőit, mint annakelőtte...

Nem vagyunk semmiféle hivatalnoknak ellenesei; nem akarjuk azt, hogy az adókezelő tisztviselőnek azért, mert dolgozik, baja legyen, felkérjük tehát Turchányi Ödön alispán urat, hívja össze rövid idő alatt a városi képviselőtestületet és pótolják e mulasztást: válasszák meg újra a fogyasztási adókat kezelő tisztviselőt...

Sokat fáradt harmadmagával; sok hasznót hajtott... talán megérdemli... Dr. Gáti.

egy számra, amit „enplein“-nek neveznek. Ezt a pénztár harmincötzörösen fizeti, mert, a harminchat szám közül itt a játékos harmincöt esély ellen küzd. Egy aranyra fizetnek, ha kijön a szám, még harmincötöt. Lehet játszani két egymás mellett fekvő számra — „á cheval“ — mely esetben a köztűk levő vonalra teszik a pénzt. Ezt a bank tizenhétzörösen fizeti.

Lehet tenni egy összeget három egymás melletti számra, vagyis egy sorra, mely tizenkétzörösen — lehet „carré“-ra, mely négy számból áll s mely nyolcszorosan fizetetik. Lehet játszani hat számra, — vagyis két egymás mellett levő sorra — ez ötszörösen, és lehet a tizenkét elsőre „douze premie“ 1—12-ig, vagy a tizenkét másodikra „douze milieu“ 13—24-ig, vagy a tizenkét utolsóra „douze dernier“ 25—36-ig, melyet kétszörösen fizetnek. Aki nem szeret számokra játszani, az rouge-noirera, vagy paire-impaire, vagy „manque-passra“-ra tesz, melynél a tételt nyeri. A „manque“ a 18 első számot, a passe a 18 utolsó számot jelenti.

A szóval való megjelölés nem számít. Mindenki köteles pénzt arra a helyre tenni, amelyet megkíván játszani. „Hozom“ nincs. Itt csak a pénz beszél.

A legkisebb tétel egy öt frankos tallér, mely

Levelezés.

Jubileum Szeniczen.

Szenicz, 1910. jan. 20.

E hó 16-án ritka szép ünnepélynek volt színhelye Szenicz városa. Huszonöt éve ugyanis annak, amióta a szeniczi iskola a határszéli magyarosodás terén működik. Huszonöt év ugyan rövid időszak a századok hosszú sorában, de ily rövid idő alatt is számtalan sok jót képes véghez vinni egy lelkiismeretesen vezetett kulturális intézmény. Erről az szerezhethet tiszta fogalmat, aki némi pillantást vet Szenicz városára, hogyan festett 25 év előtt — és most. De hisz nem is szükséges annyira visszapillantani. Ennek az időnek leforgását legjobban a buzgó, hazafias polgárok hirdetik, akik mindig büszkék arra, hogy a szeniczi állami iskolában tanulták meg igazán szeretni és nagyra becsülni édes hazánkat. Ezen polgári iskola vezetősége áldásdús munkát végzett az erkölcsös és hazafias oktatás terén.

Az isteni gondviselés ezen iskola élére egy buzgó férfiút támasztott, aki nem riad vissza az elébe gördült nehézségektől. Horcsin Antal igazgató, büszkén pillanthat vissza a lefolyt időre. Ritka tapintatossággal és ügybuzgósággal annyira megnyerte Szenicz város és környék lakóinak szeretetét, hogy a mai napon tömegesen siettek ezen ünnepélyre, s ki-ki a legjobban iparkodott előtte leróni háláját és tiszteletét. Ma azok vették körül, akiket ő lankadatlan buzgalommal vezetett a tudomány ösvényén. Ő volt tehát az ünnepelés főtárgya, az eleven szobor, akit megkoszorúztak.

Már a hajnali órákban igen élénk képet mutatott Szenicz városa, majd zsúfolásig telt utcák jeleztek, hogy ma ritka számba menő ünnepély lesz. Délelőtt fél 10-kor az iskola növendékei és a vendégek a fényesen felszított tornateremben gyűltek össze. Jelen voltak: Takács Béla kir. tanfelügyelő, Bárdos Ádám s. tanfelügyelő, Kirchner Béla, Szabó Béla s. tanf. és neje, Lázár Lajos polg. isk. ig. s több tanférfit Szakolczáról és a helybeli intelligencia színe-java. A leány növendékek szép üdvözlő karéneke után elsőnek Szabó Béla s. tanf. mondott üdvözlő beszédet a miniszter nevében, melyhez saját jókívánatait is hozzáfűzte. Ezek után Szvati József polg. isk. tanító, mint az ünnepély rendezője köszöntötte fel remek szónoklattal az igazgatót. Üdvözölte őt, mint lelkes tanférfit. Szívükből eredő szavakkal ecsetelte a tanári karral szemben tanusított előkezenységét, kiket családtagonként tekintett. Utána Kirchner Béla kir. főigazgató

szólt fel, aki mint volt szeniczi tanár az összes jelenlevő és volt tanárok nevében mondott üdvözlő beszédet. Takács Béla kir. tanfelügyelő is szép szavakkal méltatta Horcsin érdemeit. Végül Lázár Lajos galgóczi polg. isk. igazgató a vármegyei polgári iskola egyesület és Libertiny Gusztáv volt tanfelügyelő érzelmeit tolmácsolta.

A fiú növendékek szépen sikerült karéneke és két igen szép alkalmi költemény elszavalása után, maga a jubiléum szólt föl. Megismertette az iskola rövid történetét, s egyben ecsetelte mily magas színvonalra emelkedett fenállása óta. A rendes tanulók száma eddig 3913-ra rúgott. Ezen 25 év alatt 45 tanerő működött Szeniczen. Ezek után meghatottan köszönetet mondott a jókívánatokért, továbbra is Isten áldását kérve az intézet munkájára. A „Hymnus“ és „Szózat“ eléneklése után szétoszlott a publikum.

Este 7 órakor, az intézet tanácstermében ismét összegyűlt a nagy számú vendégközörség. Zsúfolásig telt meg a tanácsterem előkelő hőlyekkel és urakkal. Itt aztán volt mit látni! A növendékek szeretett igazgatójuk előtt ó-kori nyilasok, dárdások és tündérek alakjában produkáltak sok szépet. Színre került „Rege a csodaszarvasról“, melyet bámulatos ügyességgel és precizitással adott elő Urbanez Ilonka. Sándorfi Ágnes úrhölgy zongorajátéka is nagy feltűnést keltett. Az „Idegesek“ és „Isidor“ bohózatok fényes sikerét biztosították a kitűnő közreműködők: dr. Szabó Béláné úrnő, dr. Szálé Lajos főszolgabíró, dr. Szabó Béla s. tanfelügyelő, Kun Aladár tanár. De ki is jutott nekik a tapsviharból és szűnni nem akaró éljenzésből! A pompás előadás végzetével igazi kedélyes táncmulatság tartotta együtt a vendégeket, nap virradatig. Tudósító.

Ujdonságok.

Lapunk t. előfizetőit, a kiknek előfizetése m. évi dec. hó 31-én lejárt, tisztelettel kérjük, hogy azt minél előbb megújítani sziveskedjenek.

A NYITRAMEGYEI SZEMLE KIADÓHIVATALA.

Az új kormány.

Ha a volt koalíció békebonói csak magát a koalíciót akarták megbontani, akkor hiábavaló munkát végeztek. Túl lóttek a célon. Ha az ország békejét is fel akarták dúlni, akkor teljesen elérték céljokat és elérték még valamit, a mit már talán nem is akartak: az ó-szabadelvi uralom feltámasztását.

itt röviden és megvetőleg „pié“-nek hivatik. De megvannak határozva a tétmaximumok is. Azon helyekre, melyeknél egyszerűen a tétel fizetetik, a maximum haterer frank. A duplán fizető helyeknél háromezer frank; az ötszörösen fizetőknél ezerkétszáz frank; a tizenkétszörösen fizető helyek tételmaximuma ötszáz frank, a nyolcszorosan fizetőké hétszázhatvan, a tizenhétzörösen fizetőké háromszázhatvan, a harmincötzörösen fizetőké száznyolcvan frank.

Amint látható, a bank e maximum megállapításánál arra ügyelt, hogy egyszerre egy tétre ne fizessen többet haterer franknál.

Ezen elővigyázat olykor semmit sem használ. Ime egy eset, melyet saját szememmel láttam.

Egy angol sportsman — némelyek szerint csak bobmacker, következőleg játszott rá a 27-es számra: Először is rátett a 23-ra kilenc napoleon, a 20 és 23-ra tizennyolcat, — a 26 és 23-ra szintén tizennyolcat, a 22 és 23-ra megint tizennyolcat, a 24 és 23-ra szintén; azután körülrakta a 23 carréját négyszer harmincnyolc-harmincnyolc arannyal. Ekkor a croupier forgatni akarta a birbicset, de az angol kérte hogy várakozzék. És tett a 12 középsőre százötven aranyat, a középső colonne-ra (ebbe esik a 23-as) szintén százötvenet, a páratlanra háromszázat, a párosra

(a 23-as szíve) háromszázat, végül a passe-ra is háromszázat.

Összesen tehát ezen egy számra föltett 1433 napoleon, vagyis 28660 frankot. Tehát minden kombinációnak, ami csak a 23-asra vonatkozhatik, megtette a maximumát.

A roulette forogni kezdett, a golyót megperditette a croupier, s néhány pillanatnyi feszült várakozás után, midőn a golyó keresni kezdte a helyét, a croupier elkialtja magát: „rieu ne va plus“, mely azt jelenti, hogy nem szabad többé tenni, vagy a tételekhez nyulni — egy másik pillanat mulva a golyó megáll és a croupier kiált: „vingt-trois, rouge impaire et passe“. A 23-as kijött.

Az esemény, mint villanyszikra járta be a termet. Mindenki oda csődült. Mindenki suttogta: megütötte a maximumot, megütötte a maximumot.

Az enplein-ért kapott 315 aranyat, a négy kettősért 1224-et, a négy carré-ért 1216-ot, a douzaine-ért és colonnéért 600-at, a három szimpla tételért 900-at — összesen huzott 4255 aranyat, vagyis 85100 frankot. Ezt láttam a két látó szememmel. A közönség soraiban beszéltek, hogy ugyanezen ember, két nap előtt épen így megjátszta előbb a 27-et, rá a 29-et s rögtön rá megint a 27-et és hogy mindahármát megütötte. De ezt már nem láttam.

Soha annyi tehetséges, nagy tudású ember nem volt együtt az ország kormánypolcán és a képviselőházban, a 67-iki kiegyezés óta még nem volt olyan erős a nemzeti irány az ország ügyeinek vezetésében, mint a minőt a koalíció vezetett be a magyar közéletbe, és mégis meg kellett érnünk azt, hogy az a sok tehetséges ember emésztő harcban lesz kénytelen sorvasztani az erejét, vagy pedig arra lesz kárthatva, hogy félreálljon, elhagyatva, megvetve, leszorítva csendes tétlenségbe merüljön; meg kellett érnünk azt, hogy a nemzeti erőfejlesztés politikáját a liberális erősorvasztás szomorú munkája váltta fel.

Ez az első következménye a koalíciót alkotott egyének és pártok egyenetlenkedésének.

A katolikusokra és általában a keresztény politika híveire nézve a koalíciós kormányzat megszűnése még másminő kihatással is lesz.

Azok a szigorú katolikusok, a kik azonban csak akkor alkalmazzák a szigorú mértéket, ha kritizálni akarják az embereket és a viszonyokat, meglátták a legkisebb hibát a koalíciós kormány tevékenységében. Meglátták és elégedetlenkedtek. Nos, most már nem is kell annyira kinyitniok a szemüket, s mégis különbet láthatnak: a vallás- és a közoktatásügyi tárcát unitárius és szabadkőműves ember kezében.

Ellenségeink, a kik elkeseredett gyűlölettel törtek gr. Apponyi ellen, örömmámorban úszhatnak. Mi pedig, a kik nem tudunk összetartani, nem tudtuk ezt az első igazságos és méltányos kultusz-kormányt megbecsülni, hamut hinthetnénk a fejünkre, ha az ilyen késő bánattal pótolni lehetne a politikai magatartás mulasztásait és hibáit.

Bízunk abban, hogy a szabadkőművesség és liberalizmus egyesült cimere alatt megjelent új kormány nem tesz szert tartós uralomra. De a míg eltakarodik az ország éléről ez a rossz emlékű és hírvő társaság, addig minden valószínűség szerint nehéz küzdelmek csatáinak kell lefolyniok az ország színterén. Az ezen küzdelmekre fordítandó idő, fáradság, szellemi és anyagi áldozatok, ez mind az, a mit megtakaríthatunk volna.

A néppárt gróf Zichy Nándornak.

Az országos néppárt f. h. 18-án családi jellegű, külső csillogástól elvont, de bensőséges szeretettel, hűséges ragaszkodástól áthatott óvációt rendezett nagyérdemű vezérének, gróf Zichy Nándornak, abból az alkalomból, hogy a kiváló vezérferfi nemrég 80 éves születésnapját ülte. A párt érzelmeit Buzáth Ferenc tolmácsolta jeles beszédben, a mely híven tükröztette vissza gróf Zichy Nándor munkásságát és hervadhatatlan érdemeit. A szónok egyúttal átadta az ünnepeltnek a párt ajándékát, egy művészi kivitelű albumot, mely az országgyűlési néppárt jelenlegi és volt képviselőinek az arcképeit foglalja magában. Gróf Zichy Zándor meghatva mondott köszönetet a párt figyelméért és szíves szavakkal vette át a kedves ajándékot.

Főegyházmegyei hír. Molnár János bányeszei adminisztrátor ugyanoda plebánossá neveztetett ki.

A katolikus kör felolvasó estéje.

A nyitrai katolikus kör f. h. 16-án igen sikerült felolvasó estét rendezett, melyen szép számú közönség volt jelen. Dr. Pazár Zoltán kir. törvényszéki bíró olvasott fel a büntetőjogi novellának a fiatalokorra vonatkozó rendelkezéseiről. A felolvasó tömör, világos előadásban csoportosította azokat a nézőpontokat, melyek a novella erkölcsi, társadalmi és jogi kihatásainak megvilágítására alkalmasak. Ismertette a novellában előírt büntetési fokozatokat, a dorgálást, próbára bocsátást, javítóintézetit nevelést és a fogházbüntetést, úgy hogy a közönség ezen jeles előadás nyomán tiszta fogalmat alkothatott magának a tárgy körébe vágó jogi intézkedésekről. Felolvasását ötletes alkalmi színporkákkal is élénkítette. — A felolvasás előtt az Egyházi Zeneegylet zenekara Dvorák Bagetelláiból játszott egy részletet, a kompozíció dallamszépségeinek teljes érvényesítésével. Ugyancsak a zenekar játékában gyönyörködünk a felolvasás után is, a mikor a

kitűnően iskolázott kar Czibulka „Hozzád” című szerenádjával adta elő, lírai aradozással, melyben zengő életre ébresztette a zene-poéta érzelmeinek változatos skáláját.

Ma este 6 órakor dr. Kopp Tibor főgymnasiumi tanár olvas fel. Az énekkar ez alkalommal Székácsnak Nép dal egyvelegjét adja elő, *Bieliczky* Margitka úrhölgy pedig mulattató monologot szaval. Belépődij nincs. A kör a tagok ismerőseit is szívesen látja.

Szteszkál József í.

Mely részvételt vettük folyó hó 18-án a szomorú hírt Szteszkál József nyitrai székesegyházi kanonok haláláról.

A leverő haláleset nem következett be váratlanul, az elhunyt harmadfél év óta betegeskedett, halála mindazonáltal megdöbbentette összes ismerőseit és barátait, a kik Szteszkál Józsefben becsülni és tisztelni tanulták a buzgó, jámbor életű papot és a nemes szívű embert.

Szép tervekkel, humánus érzésektől átszőtt törekvésekkel jött 1907 május havában Nyitrára, az akkor még erejének teljében levő új kanonok, a kitől mindenki, a ki őt ismerte, úgy a politikai, mint a társadalmi téren üdvös tevékenységet várt. Nem az elhunyt érdemes férfinak mult, hogy azok a szép remények, melyeket új életkorához és ismert buzgóságához kötöttünk, nem teljesültek.

Alig töltött néhány hónapot az egyházmegye székhelyén, midőn agyszélhűdés következtében munkabírása csaknem teljesen megbénult. Erős szervezete ideig-óráig leküzdötte a kórt, de megrendült egészsége ettől kezdve helyre nem állott s a minduntalan jelentkező baj számtalanszor ágnak döntötte a folyton-folyvást szenvedő embert. Állapota a karácsonyi ünnepek előtt lett válságossá, úgy hogy felépülésére nézve reményt táplálni többé nem lehetett s erről maga a nagybeteg kanonok is világos tudattal birt. Példásan elkészült a halálra, melyről úgy beszélt, mint egy olyan bevégzett dolgról, melynek a határ-idejét sem kitolni, sem megmástitani nem lehet.

De itteni tartózkodásának azon rövid ideje alatt is, a míg egészséges volt, ráért egy hasznos, szép intézményt alkotni s ez a helybeli keresztény szociális egyesület kebelében létező *hitel-szövetkezet*. A szociális egyesület iránt, melynek elnöke volt, különben is szeretetteljes jóindulattal viseltetett, azt még betegségének a folyamán is messzemenő erkölcsi és anyagi támogatásban részesítette.

Életrajzi adatait röviden a következőkben adjuk:

Szteszkál József született 1844-ben Üregben. Theologiai tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte, mint a központi papnevelőintézet növendéke. 1867-ben pappá szenteltetett, azután hosszabb ideig előjárói állást töltött be a zsolnai püspöki árva-házban. Még mint fiatal pap Peredmére került plebánosnak, a hol híveinek szeretetét és ragaszkodását teljes mértékben bírta. Mint plebános úgy a hitéleti, mint a szövetkezeti téren igen eredményesen működött. Élénk részt vett Trencsény vármegye társadalmi és politikai mozgalmában, a trencsényi néppártnak évek során át elnöke volt s ügyességével és tántoríthatatlan elhűségével jelentékenyen öregbítette a párt erejét és tekintélyét. 1904-ben tiszteletbeli, 1906-ban tényleges kanonokká neveztetett ki. A kanonoki stallumba 1907. jan. 17-én iktatták be. Halálának bekövetkezése annyiban mondható hirtelenné, a mennyiben a halálozás napján még megebedett, a közérzése pedig az előbbi napokhoz képest annyira javult, hogy másnap már felkelni szándékozott. Ebből után környezetével nyugodtan beszélgetett s a következő percben már haldokolva hanyatlott le párnájára. Haldoklása alig tartott néhány másodpercig.

Temetése f. h. 20-án ment végbe általános nagy részvét mellett. A gyászszertartáson, melyet gróf Batthyány Vilmos dr. koadjutor-püspök végzett, jelen voltak a hatóságok fejei, a központi és környékbeli papság, a helybeli egyetek testületileg és nagyszámú gyászoló közönség. Az elhunytat a nyitrávárosi sírkertben helyezték nyugalomra. — Az örök világosság fényeskedjék neki!

Meghívó. Van szerencsém a Nyitrávármegyei Kaszinó t. tagjait a Kaszinónak 1910. évi január hó 30-án d. u. 5 órakor saját helyiségében megtartandó évi rendes közgyűlésére azzal a figyelemmel meghívni, hogy a mennyiben a tagok ezen a napon határozatképes számban meg nem jelennek, úgy az 1910. évi február hó 6-án d. u. 5 órakor külön meghívás nélkül összehívó közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog érdemlegesen határozni. Nyitra, 1910. évi január hó 20. *Sándor Géza* a Kaszinó elnöke. Tárgysorozat: 1. Az elnökség és a választmány évi jelentése. 2. Pénztáros évi jelentése. 3. Az állandó számvizsgáló bizottság által felülvizsgált számadásnak el, vagy el nem fogadása és a pénzügykezelés a fölmentvény megadása iránti határozás. 4. Az 1910. évi költségvetés megállapítása. 5.

Tiszteletbeli elnökök s a tisztikar megválasztása. 6. A választmány megalakítása. 7. Egy 3 tagú állandó számvizsgáló bizottság kiküldése. 8. Az alapszabályok esetleges módosítása. 9. A választmány által előterjesztett ügyek tárgyalása. 10. A tagoknak esetleges indítványai.

Eljegyzés. *Siebert* Ervin dragonyos hadnagy és birtokos jegyet váltott *Szibert* Boriska úrhölgygel, *Szibert* Lipót lovászi nagybirtokos bájos leányával.

Sasódy Béla nyitraperezslényi főtanító jegyet váltott *Schimer* Irénke nagysurányi tanítónővel.

Áttérés. *Hölkön*, Jézus sz. neve ünnepén, *Fölkel* Oszkár unitárius vallású cukorgyári főkönyvelő, meggyőződését követve, a kath. vallásra tért át. A hitvallást *Rényi* István plebánus kezébe tette le, ki meleg szavakkal ecsetelte az isteni kegyelmet, melynek részesévé lőn s figyelmeztette a kath. vallás mindenkorai bátor megvallására.

Hymen. *Déchy* Aladár dr. körnöczbányai közjegyző, a Trencsényi Lapok tulajdonosa folyó hó 24-én vezet eltarthoz *Siebenfreund* Marianne-t, özv. *Siebenfreund* Beláné leányát.

Gazdász kalikó táncestély. A nyitramegyei gazdasági egyesület vezetősége felbuzdulva a mult évben rendezett gazdász táncestély kiváló jó sikerén, folyó évben január hó 29-én a megyeház díszes nagy termében táncestélyt rendez, melyre hogy gazdaságos és kedélyes legyen, a rendező-bizottság a kalikó ruhát tette a hölgyek részére kötelezővé, amit bizonyára méltányolnak a takarékos gazdák és ez is hozzá fog járulni a táncestély fesztelen kedélyességéhez. — A táncestély sikere biztosítására mindent elkövet a rendezőség és a vidéki gazdaközönség hangulatából ítélve minden bizonnyal a tavalyinál is nagyobb siker fogja koronázni buzgólkodását, annál is inkább, mert most már elfér a vármegye díszes nagy termében a táncolni vágyók nagy serege. — A gazdász táncestélyek mindjobban hívatva vannak állandókká válni megyénkben.

Tanítóváltozás. *Vaczulik* Jakab nyitrasárfői kántortanítót Alsódombón választották meg tanítónak. Nyitrasárfőn az új választásig *Miskovics* Margit látja el a tanítást.

Egyházi épületek helyreállítása.

A vajki kath. egyház. épületek helyreállítását a nyitrai m. kir. államépítészeti hivatalban m. évi december 20-án tartott árlejtésen 15.567 kor.-val vállalta el ifj. Tomasek János nyitrai építész.

Farsang. A nyitrai helyőrség tisztikara f. é. február hó 1-én este 9 órai kezdettel a vármegyehez nagyeremben táncestélyt rendez.

A nyitrai ker. szociális egyesület 1910. január hó 23-án, vasárnap saját helyiségeiben (Vármegye-ház-tér 8. sz.) a munkás-lakások javára táncmulatsággal egybekötött zártkörű színi előadást rendez. A színi előadás pontban fél 8 órakor kezdődik. Belépődij személyenként 1 korona. Rendes tagoknak és családtagjainak személyenként 50 fillér. Felülzítéseket az egyesület hálásan fogad és hírlapilag nyugtázza. Izletes ételekről, jó italokról gondoskodva van. Színre kerül: A vereshajú. Eredeti népszámú dalokkal, 3 felvonással. Irta Lukács Sándor. Rendező Risnyovszky János egyleti titkár.

A nyitrai kath. kör saját helyiségeiben 1910. évi február hó 5-én szombaton műkedvelői előadással egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj: személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor. Kezdeté esti 7 $\frac{1}{2}$ órakor.

A nyitrávárosi ipartestület 1910. évi február hó 1-én, kedden az elagott iparosok és házalapja javára az arany szarvas szálló dísztermében zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté esti fél 9 órakor. Belépődij: Személyjegy 2 korona. Családjegy 5 korona. Felülzítések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Belépő jegyek eskakis meghívó előmutatása mellett váltható. A hölgyek kéretnek egyszerű ruhában megjelenni. Jegyek válthatók: Sáffár, Tauszig és Szöllősy urak üzleteiben.

A trencsényi helyőrség tisztikara február 6-án „rózsa” jelmezestélyt rendez, amelyre a rendező bizottság már most serényen készülődik. Ezen mindig előkelő estély siker dolgában az előjelekből ítélve ez idén sem maradt az előző éveké mögött. A farsang utolsó napján február 8-án a trencsényi dalárda tartja évenként szokásos farsangzáró, műkedvelői előadással s egyéb hangversenypontokkal egybekapcsolt táncestélyt. Ez idén a hangverseny keretében egy helyi vonatkozású operette (szerzője a trencsényi társadalom egy közkedvelt tagja) kerül előadásra. Ezenkívül a dalegylet ad elő kitűnő vezetés alatt énekszámokat stb. *Zsolnán* a ker. nőegylet rendez táncestélyt.

Halálozás. Özv. Peckár Rezsóné szül. Fekete Berta életének 42-ik évében, hosszú kínos szenvedés és a haldoklók szentségeinek ajtatos felvétele után január 18-án elhunyt.

Népmissió. Belluson január 16—26-ig tartó szt. missiók tartatnak *Seccsik Ferenc, Grigely József és Sztasik Károly* redemptorista atyák vezetésével. E két utóbbi atya a szepesi egyházmegye papjai voltak. A nép nagy számban vesz részt a szt. missiókon.

A kakasfalvi kápolna. Több évig tartó pereskedés után a kakasfalvi kápolna ügye véglegesen eldőlt. Lénárt Sándor nagytopolcsányi ügyvéd, a ki a kápolna területét megszerezte, mint köztudomású, magára a kápolnára is tulajdonjogi igényt támasztott. Az ebből keletkezett perben a kormány is helybenhagyta a három alsóbb fokú fórum egyező határozatát, melynek értelmében a kápolna katolikus jellege megállapítván, a terület tulajdonosa köteleztetett a kápolnát a kath. egyház használatára átengedni és az illetékes plebános rendelkezésére bocsátani. Minthogy Lénárt a per folyamán beadott felebekezdéseiben sértő kifejezésekkel élt, ezért érzékeny pénzbüntetést sújtott. A pert az egyházi hatóság részéről *Riszner Károly* nyitrai ügyvéd és főegyházmegyei ügyész vezette.

A Néppárt című Budapesti Huszár Károly szerkesztésében megjelenő lap, mely az országos néppártnak központi néplapja, f. évi január 1-je óta *Népiújság* cím alatt jelenik meg. Ezzel azonban csak a név változott, a lap iránya a régi marad. A kitűnően szerkesztett, gazdag tartalommal bíró és egy-két szép képpel illusztrált lapra, melyet olcsósága is a legelőnyösebben ajánl, ez úton is felhívjuk a magyar községek vezető intelligenciájának figyelmét. Jobb, tanulságosabb lapot nem adhatnak a nép kezébe. Nagy kiválósága ennek a lapnak még az, hogy népies modora mellett is azon a szinten áll, a mely a tanult publikum igényeit is nagy mértékben kielégíteni képes.

Vadászatok. Előkelő társaság gyűlt egybe Komjáthon f. hó 7-én és 8-án, ahol fényes eredményű nyulvadászat volt. Terítékre került két nap alatt 2600 nyul. Részt vettek a vadászon *Frideczky Béla, Turchányi György, Dióssy Imre, Horváth Dóri, Hammersberg József, Lazarek József, Pongrácz Kálmán, Erdélyi Nándor, Wagner Endre, Nógrádi Antal, báró Forster Dezső, Tóth János.* Igen szép idő kedvezett a Nimródoknak, a kiket vadászat után *Grósz Hugó* jószágfelügyelő házában magyaros vendégszeretettel vendégelt meg.

Az érsekújvári vadászok f. h. 9-én dr. *Herwerth Vilmos* kamocsai vadász területén hódoltak a sportnak. Az érsekújvári puskásokon kívül nagyon sok fővárosi vendég is volt ott. Zsákmányul esett 250 nyul.

Dióssy Imre szentmihályúri birtokos folyó évi január hó 10-én nagy vadászatot rendezett, melyen részt vettek a háziúron és nejein kívül: *Pongrácz Kálmán* kir. tanácsos, *Pongrácz Jenő* báró, dr. *Pongrácz Géza, Pongrácz Rudolf* gróf, *Pongrácz Karola* grófnő, ifj. *Pongrácz Kálmán* és *Aladár, Frideczky Béla, Reitner Gyula, Turchányi György, Dióssy Aladár, Faris Rudolf, Rudnyánszky János.* Elejtettek 564 nyulat.

Katolikus népszövetségi mozgalom. A szkacsán-hradistyei népszövetségi szervezet f. hó 9-én gyűlést tartott, melyen a helyi igazgató beszámolt az országos Népszövetség működéséről. Egyben foglalkozott azokkal a támadásokkal, melyekkel a *Ludové Noviny* az utóbbi időben a Katolikus Népszövetséget kisebbiteni igyekezett és kitartásra buzdította a tagokat.

Darázsin f. h. 16-án a község agilis plebánosa, az ottani kath. népszövetség buzgó igazgatója *Kmettykó Pál* kitűnően sikerült beszámoló gyűlést rendezett, melynek szónokai voltak dr. *Mihalovics Ede* és dr. *Cserenyey István* nyitrai teológiai tanárok, a kik zajos tetszéssel fogadott beszédekben fejtették ki a katolikusok összetartásának szükségét és számot adtak a népszövetség eddigi elterjedéséről és sikereiről. A gyűlésen több száz ember volt jelen. Ez alkalommal *Kmettykó Pál* plebános bemutatta a népszövetség tagjainak dr. *Fabuss Béla*, fiatal nyitrai ügyvédet, a ki néhány hét előtt nyitott irodát Nyitrán (a Vármegyeház-utcában) és a kit példás katolikus érzülete, a katolikus közönség figyelmére és pártfogására teljes mértékben tesz méltóvá. Dr. *Fabuss*, mint értesülünk, a nyitrai és nyitrai vidéki népszövetség jogtanácsosi tisztével fog megbízatni.

Molnoson f. hó 16-án a népszövetség tagjai igen jól sikerült gyűlést tartottak, melyen *Dubik Joachim* tanító és *Gyuriss János* községi bíró mondtak nagy figyelemmel hallgatott beszédeket, melyekben a katolikusok összetartásának és kölesönös támogatásának szükségét hangoztatták. Végül *Kolos József* helyi igazgató intézett lelkes beszédet a néphez.

Ólehotán a kath. népszövetség folyó hó 18-án alakult meg. A gyűlés delután 3 órakor kezdődött, melyen több száz ember vett részt. *Csulák Lajos* plebános magas szárnyalású megnyitó beszéde után *Bartos János* titkár hosszabb beszédben ismertette a Népszövetség célját és szükségességét. Utána *Fehérváry Kálmán* esperes beszélt. A beszédek alatt 147-en iratkoztak be a Népszövetségbe. A gyűlésből sürgönyileg üdvözölték gróf *Zichy Nándort* és dr. *Ernst Sándort*.

Vasuti építők munkái. Az érsekújvári állomáson létesítendő mozdonyú, fiókműhely és tartozékai építők munkáival a m. kir. államvasutak igazgatósága a megtartott árlejtés alapján 537,838 kor. vállalati árban *Binetter Fülöp* nyitrai építőmestert, a vasfedélszerkezet munkáival pedig 132,202 kor. vállalati árban a szab. osztr.-magyar államvasutak igazgatóságát bízta meg.

Köszönet nyilvánítás. Mindazon t. ismerőseim, a kik felejtethetetlen leányom özv. *Peckár Rezsóné* halála alkalmából vigasztaló részvétüket kifejezni szívesek voltak, fogadják hálás köszönetem nyilvánítását.

Nyitra, 1910. jan. 22. *özv. Fekete Istvánné.*

Betiltott népszövetségi gyűlés. Az A—ny január 17-iki számában egy rövid távirat jelentette, hogy a Nagybossában f. hó 16-ára hirdetett és a hatóságoknak szabályszerűen bejelentett népszövetségi gyűlést *Dopsányi István* nyitrai társaságokréthi főbíró azzal az indoklással tiltotta be, hogy Nagybossában már volt népszövetségi gyűlés. Az esetet körülményesebben írta le *Gramantik Ágoston* az Uj Lap január 20-iki számában.

Zsides Antal, nagybossányi káplán látva azt, hogy ott a népszövetségi tagok száma 180-ról 130-ra apadt, mert a plebánia területére több tót nemzetiségi lap jár, amelyek a katolikus Népszövetséget folyton gyalázzák: a taglétszám visszaállítása és a tót nemzetiségi mozgalom győztes céljából népszövetségi gyűlést tartására kérte fel *Gramantik Ágoston* a népszövetségi központ megbízottját. A gyűlésnek január hó 16-án vasárnap delután kellett volna lennie. A zsámokréthi főszolgabíró azonban a gyűlés bejelentését nem vette tudomásul, azt hozván fel indokul, hogy népszövetségi gyűlés Nagybossányban már volt, a tagsági füzetekből is ismerhetik ott a Népszövetséget, azért a népek összehívása, s a rendes foglalkozástól (a vasárnap delutáni korcsmázástól) való elvonása felesleges; továbbá, hogy bár „a bejelentő *Gramantik Ágoston* és *Zsides Antal* a rend és nyugalom megőrzéséért a felelősséget vállalják, tekintve, hogy Nagybossány közönsége különféle osztályokhoz tartozik, kellő biztosítással el nem fogadható.

Ha a főbíró úr ezen tarthatatlan indokokon kívül mást nem tudott felhozni a bejelentett gyűlés megtartása ellen, akkor már a saját szempontjából is csak okos dolog lett volna a bejelentést tudomásul venni, mert a felhozott indokokkal nem csak az eljárását, hanem közigazgatási tudását és felfogását is alaposan kompromittálta. Képtelenségek sehol a világon nem lehetnek adminisztratív indítók s a mely közigazgatási közeg ilyenekre támaszkodik, az nem csak maga-magát teszi lehetetlenné, hanem — ami sokkal nagyobb baj — a közigazgatási érdekeket is.

Színházi műsor. Hétfőn „Sári bíró“, parasztvigjáték. Kedden „Üdvöske“ operett. Szerdán „Sasfók“ szimf. Pénteken zónaeladás: „Vig özvegy“ operett. Szombaton „Botrány“ szimf. Vasárnap d. ü. „Varázskeringő“, este „Erdészleány“ operett.

Eltűnt szőnyeg. *Schwarz Dávid* cipész-mester tanonca, *Nagy István* f. hó 19-én delután szőnyeget porolt az udvaron. Pár pillanatra valami végett a házba távozott és a szőnyeget őrizetlenül az udvaron hagyta. Midőn a fia újból kijött az udvarra, a szőnyegnek már hűlt helye volt. Az ügy a rendőrség elé került. Nyomozás során kiderült, hogy a lopást *Rakovszky Vilmos* zugutcai lakos követte el.

Garázda gyümölcsárus. *Mikala István* alsóveszteniczi gyümölcsárus gyümölcsöt hozott szekeren Nyitrára. Háznál-házra járva, kinálgatta az almát. Hideg lévén, olykor-olykor betért egyik-másik korcsmába pohár italt mellett melegedni. Este a Plebánia-utcában járt szekerevel. Mivel pedig a fenti utcában nincsen korcsma, szekere lovára bízta és az Erzsébet-út egyik pálinkamérsébe nyitott be, szomjúságának csillapítása céljából. A korcsmában jól érezte magát s már a záróra is közelgett, mikor eszébe jutott

magára hagyott lova és gyümölcsös szekere. Éktelen káromkodás és szidalmak közepette sietett a Plebánia-utca felé. A szekér ott állt még, ahol hagyta, csak valami idegen embert pillantott meg lova mellett. Ostorát hevesen pattogatva sietett az ismeretlen felé, úgymond, majd megtanítja őt almát lopni. Az ismeretlen ember pedig nem volt más, mint a szolgálatot végző rendőr, ki a részeg gyümölcsárust a kóterbe, lovait pedig a Szarvasra, kísértéjejjeli szállásra. Útközben már előre kioktatta az atyáit arról, hogy a városban senki emberfiának nincs megengedve szekere, lovát őriztetlenül hagyni az utcán.

Tűz. E hó 13-án delután 1/2 órakor eddig még ki nem derített okból *Gesztthe* községben tűz ütött ki. Elégett két pajta, sok szalma és takarmány. A kár körülbelül 3000 korona, mely azonban biztosítás útján megtérül. A szélszednek köszönhető, hogy a tűz tovább nem terjedt.

Felvonás közben. Régi szokás, hogy a nyitrai színházban az ülőhelyek és páholyok férfi közönsége a páholyok és földszinti állóhely közti teret felvonás közben elfoglalja és ott tracszal tölti ki a szüneteket. Ezen rossz szokásról már a tűzrendészet szempontjából is le akarván szoktatni a közönséget az alispán, rendeletet adott ki, melyben szigorúan meghagyja a rendőrségnek, a a jegyszédőknek, hogy ott ne tőrjenek meg senkit.

Tolvajnak néztek f. hó 16-án *Gyuris János* molnosi lakost, a ki éjjeli szállásra tért be egy *Tóth Vilmos*-utcai ház istállójába. Többet ivott a kelleténél, és véletlenül került a házba. Az istállóban lefeküdt és mély álomba szenderült. A házbelielliek fellármázták a rendőrséget, hogy rabló van a háznál. Nyomozás során kiderült, hogy se nem rablóval, se nem tolvajjal van dolguk, hanem csak egy csendes falusi emberrel, a kit a szesz levert a lábáról.

Hová lett a láda? Héber Jakab csillagutcai lakos két hatalmas ladát, színültig porcellán tányérral megtöltve rakatott fel szekerre f. hó 17-én reggel 4 óra tájban s vigan indult a verebelyi vásárra. Alig ér *Tormos* közelébe, észreveszi, hogy a szekerről egy láda eltűnt, mintha csak a föld nyelte volna el. Kénytelen volt tehát szekerevel visszafordulni és a láda keresésére indult. Átkutatott az országuton minden zeget-zugot, de nem akadtak a láda nyomára. Gyanuja a *Zobor* alatti réten tanyázó cigányokra esett. Erősen hitte, hogy ezek emelték le a ladát a döcögő szekerről. A rendőrség nyomozást indított ez ügyben Héber fejjelentése folytán, de az mai napig eredménytelen maradt, amennyiben a cigányoknál nem találtak semmit, mi arra engedne következtetni, hogy a lopást ők követték volna el.

Meglopták a bábaasszonyt. F. hó 18-án a nyitrai kórházból telefon útján értesítették a városi rendőrséget, hogy *S. K.* szobalány, ki betegségéből felépülve csak a napokban hagyta el a kórházat, egy társnőjével téli keudót lopott *Finta Jánosné* bábaasszonytól. A rendőrség a fejjelentésből kifolyólag nyomozást indított, de a kendőt mai napig nem sikerült előteremteni.

Kényelmetlen szállás. *Kafka* *Emil* hentessegéd f. hó 17-én este 8 óra tájt botorkált hazafelé egy kedélyes kirámulásról. Többet szedhetett be a jóból a kelleténél, mert lábai alatt inogni érezte a talajt. Nem tudni miképp, az Erzsébet-út helyett, hol lakása van, a *Piarista*-utca felé tévedt. Benyit egy házba és elhelyezkedik a kapu alá. Pár perc múlva mély álomba szenderült. A házbelielliek nem szívesen látták a hivatlan vendéget, rendőrt hívtak és a kaptos henteslegényt a városházára vitték.

Kórház orvos nélkül. *Nagytopolcsányból* írják lapunknak: Általános érdeklődés és szóbeszéd tárgyát képezi most *Nagytopolcsányban* és környékén az a mérkőzés, mely dr. *Fridrich* *Alajos* kórházi igazgató és dr. *Keblusek Imre* kir. ügyészi megbízott között indult meg és f. hó 24-én a nagytopolcsányi kir. járásbíró előtt tartandó tárgyaláson az első nyilvános összecsapásban fog kitörni. A vádló: *Keblusek*, a vádlott: *Fridrich*. A vád az, hogy a kórházi igazgató, mint több közelebbi és távolabbi uradalomnak orvosa és vasuti pályaorvos igen sokat van távol a kórháztól, a mikor is — s ez a vád veleje — a kórház orvos nélkül van. *Fridrich* u. i. sokszor hónapokon keresztül nem tudott alorvost kapni, mert már hire ment a fiatal orvosi generációnak, hogy gyakori és hosszabb távozása miatt az alorvosnak állandóan őriznie kell a kórházat, azonkívül privát praksist nem enged meg az igazgató s így semmi mellékjövedelem nincs. Most is már másfél éve nincs alorvosa, egy even át egy a

városban praktizáló orvos járt be a kórházba az alorvosi fizetésért, legutóbb pedig csak egy orvos szigorlót kapott az állásra. Mivel pedig — egyéb esetektől eltekintve — csak a közeli tavarnoki és nagybassányi gyárakban, valamint a vasuton és cséplő meg szecsavágó gépeknél elég gyakori a baleset, a mikor a rögtön orvosi segélynyújtás életbevágó fontosságú: közérdekű dolog, hogy a balesetekre való tekintetből legalább a kórházban biztosan lehessen számítani orvosra. Azonkívül a kórházban levő 100—150 beteg is megkívánja az állandó orvosi felügyeletet. Ez okoknál fogva a közérdek megóvása címén, közegészségügyi szempontokból Keblusek, mint kir. ügyészi megbízott állásából kifolyólag kötelességének tartotta a vádemelést.

Magyar növendék a regensburgi egyházzenei főiskolán. Szendrei István tanító, az esztergomi érseki tanítóképző-intézet volt növendéke, egyházzenei tanulmányainak kibővítése céljából Regensburgba utazott. A jeles zenész az ottani egyházzenei főiskola 36. tanfolyamának rendes hallgatója lesz. — Sajnos, hogy Magyarországon hasonló tanfolyamokat nem tartanak. Pedig az ily tanfolyamok feltéve, hogy szakzerű vezetés alatt állanak, nagyon sokat javítanának az egyházi zene jelenlegi siralmas állapotán.

Mértékhitelítés. Az érdekelt kereskedők és iparosok körében az a vélemény van elterjedve, hogy 1909. évi december hó 31-dike volt az a végső terminus, a mikorra minden kereskedő és iparos birtokában kell, hogy legyen az új előírások szerint készült hitelesített mértékek és mérőeszközöknek. Ennélfogva a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelt figyelmét arra, hogy a régi előírások szerint készült és hitelesített közforgalmi mértékek és mérőeszközök minden időbeli korlátozás nélkül tovább használhatók, ha azok legkésőbb az 1910. év végéig az 1907. évi V. t.-c. által előírt időszakos hitelesítés céljából bemutatásra kerültek és a melyekre vonatkozólag ez alkalommal megállapítást nyert, hogy az 1874. évi VIII. tc. alapján meghatározott kellékeknek megfelelnek s nem lépik túl az 1907. évi V. tc. által megállapított hibahatárokat.

Azok a mértékek és mérőeszközök, melyek az időszakos hitelesítéskor a követelményeknek a fentiek értelmében meg nem feleltek, kijavításuk esetén az 1910. végéig hitelesítésre újból bemutatathatók s hitelesítésük után minden további időbeli korlátozás nélkül tovább használhatók.

Intézkedés történt továbbá, hogy az 1909. évben megtartott első időszakos hitelesítés alkalmával visszautasított régi mértékek és mérőeszközök kijavítására s újbóli hitelesítésére az állami mértékhitelítő hivatalok által az 1909. évi időszakos hitelesítési körutba eső községekbe felekre nézve kitűzött határidő 1910. évi március hó 31-ig meghosszabbították.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur gondoskodott arról is, hogy a kijavított mértékek és mérőeszközök megvizsgálása s újbóli hitelesítése a feleknek lehetőleg megkönnyítessék.

E végből utasította az állami mértékhitelítő hivatalokat, hogy az esetben, ha a kijavított mértékek és mérőeszközök újbóli hitelesítését a mértékhitelítő hivataloktól távol, de egy községben lakó felek egyszerre többet kérelmezik, az első munkanapra 25 koronát, minden megkezdett további munkanapra 8 koronát tevő pótdíj egyszeri felszámítása mellett a helyszínerre szálljanak ki s a kijavított mértékeket és mérőeszközöket a kérelmezők által közmegegyezéssel kiszemelt és az illető állami mértékhitelítő hivatalnak előre bejelentett alkalmas helyiségben vegyék hitelesítés alá.

Ez alkalommal a kamara felhívja az érdekelt figyelmét arra is, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a hordójelzési szolgálathoz fűződő közérdek szem előtt tartásával a hordójelzést teljesítő hordóhitelítő hivatalok további működése tárgyában kiadott rendeletének hatályát azon törvényhatóságokra, városokra és községekre nézve, melyeknek a hordóhitelítő hivatalaiknak hordójelző hivatalokká leendő átalakítására vonatkozó határozata ezidőszáig bármely oknál fogva végrehajtva nincsen, 1910. évi június hó 30-ig meghosszabbította.

Szerelmi dráma Pöstyénben. Bobák Sándor pöstyéni bádógos-segéd f. hó 18-án késsel mellbeszúrta Hauvlik Máriát egy pöstyéni szücs-mester leányát, a kivel szerelmi viszonyt folytatott. Az elvetemült gyilkos a leányt kicsalta sértátni a Vág partjára, a hol előrántva kését áldozatát háromszor melbe szúrta. A leány összeesett s a

mint a földön kinyúlott, lefordult a töltésről és a Vágba zuhant. Holttestét még az nap kifogták a folyóból. A gyilkos a tett elkövetése után Budapestre utazott, és ott a VI. ker. kapitányságon feljelentette magát. Tettének okául a meggyilkolt leány hűtlenségét hozta fel.

Milyenek a termés-kilátások? Mindenfelől panaszkodnak a gazdák, hogy hiányzik a vetésekről a hótakaró. De eddig még kár nem esett a dus, néhol buja vetésekben. Az Alföldön már huzamosabb fagyos időre nem is számítanak. A Dunántúlról azt jelentik, hogy az időjárás állandóan enyhe, csekély fagy van éjjelenként, az őszi vetések erősek, jól fejlődtek, de ott is kívánatos volna a hó. Nyitramegyében az időjárás enyhe, száraz, neha éjjel gyengébb fagyok vannak. A vetések az állandó enyhe időjárás folytán megerősödtek. Némely vidéken oly erősek az őszi vetések, hogy le kell legeltetni. Az enyhe tél következményeként drótféreg és mezei egér nagy számban jelentkezik. Általában az egész országban a termés-kilátások kedvezők. A gabonák gyönyörűen kikeltek.

Lelőtte a császár. Poliak Máttyás öfalfalui nős gazda, folyó hó 17-én az oszlányi erdőben másodmagával fát vágott. Délben egy gyalogösvényen mentek hazafelé, mely a szomszédos cserenyei erdőn visz keresztül. Mivel fejszével és fűrészsel mentek, a cserenyei községi császár, Paszticsik János azt gondolta, hogy fát akarnak lopni, azért rájuk szólt, hogy álljanak meg és mivel meg nem álltak, utánuk lött kétszer vadászfegyverével. Mindkét lövés Poliakot találta hátba s az egyik golyó tüdejét is átjárta. Élet-halal között lebeg a nagytopolcsányi kórházban. Életben maradásához alig van remény.

Színház.

Pénteken 14-én *Dollárkirálynő* nagy operett került színre. Hatása nagy volt, mit méltán meg is érdemeltek a szereplők, kik valamennyien teljes tudással járultak az előadás sikeréhez. Különösen Arady, Szöregy és Beleznai alakításai voltak szokott jó hatással.

Szombaton negyedszer itt Nyitrán ment az *Erdészleány*, s mint három ízben, úgy most is telt ház mellett. Vasárnap este telt ház bosszankodott a *Szentgalli kaland* című operett sületlenségén, melynek szövege és zenéje végtelen nagy csalódásban részesítette a közönséget, amely — Farkas Imre művéről lévén szó — ezen illusztris költőtől egészen mást várt. A darab sovány cselekményét eléggé izléstelenül a folyton ivó és mulató szerzetesek kara tölti ki, a kiket mint valami megrögzött alkoholistákat mutat be nekünk a szerző. Mindenesetre a legjobb kritikát maga Szabó színigazgató gyakorolta e darab felett ama dicsérendő tényével, hogy azt az előre hirdettet másorról haladéktalanul levette. A szereplők jobb ügyhöz méltó buzgalommal munkálkodtak a darab sikerén, de a tapsvihar, melyet Aradi, Koncz és Beleznai, nemkülönben Bay László, ez utóbbi különösen mély érzéssel előadott magyar dalaival, arattak, csakis azok kifogástalan játékaikán szólott, magát a darabot azonban nem érintette.

Hétfőn a Szerencse Malac, kedden a Királyfogás operettek mentek felig üres ház előtt.

Szerdán az *Aranyember* csinált Szabónak telt házat. Jókai Mór, mikor az „Arany ember” megírta, távolról sem gondolt valószínűleg arra, hogy mily nagy szolgálatot tesz a színházlátogató közönségnek 1910. január 19-én azzal, hogy Ali Csorbadszit, mindjárt az első felvonásban, Brazovits Athanáz a másodikban, Terézát, Krisztyán Tódort pedig fokozatosan a következő felvonásokban jobb létre szenderíti, tisztítván ezen szerepek személyesítői progressív eltüntetésével a színpadot.

Most, a mit ezen urak és hölgyek az „Arany ember” szerdai előadásán valósággal „eljátszottak” csakis azzal volt méltóan honorálható, hogy egyik a másik után — szerepéhez híven — többé nem mutatkozott és mert csak ez által vált lehetővé, hogy az előadás fokozatosan fejlődött bohózatból azon „örökbecsű drámává” a minnek a színlapon hirdették.

Szerepének megfelelően csak Timár Mihály (Szabó) és Nőemi (Baródi) játszott. De mit ért a kettőnek minden törekvése, fáradozása s a játékkal keltett drámai hatás, mikor a következő pillanatban, a mint egy harmadik szereplő lépett a színpadra, harsogó derűtlenség töltötte el a nézőtér.

Még Sellő Reneéről kell megemlékeznünk, ki bár a jég hideg, büszke, márványfehér arcu, érzelmeiből semmit sem sejtető Timea szerepével

nem tudott megküzdeni, de az akarata meg volt hozzá, a mit nem dicsérni, udvariatság volna. Jó volt Koncz és Rátkay.

Csütörtökön f. hó 20-án *Nőemancipáció* című bohózat ment teljes sikerrel. Az összes szereplők úgy egyéni, mint összejáték tekintetében igazán a kifogástalan nyújtották, e darab hatása is csak azon véleményünket erősíti meg, hogy Szabó társulata a közönség igényeit a vigabb tartalmu darabokban jobban kitudja elégíteni, mint a komoly irányzatukban. —l. —n.

Telefon.

K. K. L. Budapest. Az eszme életrevaló, de Nyitrán nehéz az ilyesmit kezdeményezni. A belépő díjas esték, ha csak nincsenek nagy vigalommal összekötte, nálunk nem szoktak sikerülni. A minap jótékony célú hangverseny volt, ritka élvezetet ígérő és nyújtott programmal s még sem tudott a közönségre vonzó erőt gyakorolni. — A mi azt a lüktető életet illeti, ha a mulatozást értjük alatta, akkor való a hir; ha a komoly munkát, akkor valótlán.

K. Gy. Nyitra. Hozzuk, de most farsang idején első sorban a szórakoztató, vagy mulattató közleményeket kell tárcarovatunkba felvennünk.

T. E. Pöstyén. Szép kis rajz az, hozzuk mindenesetre

Meghívás

a Nyitrászámbokrét vidéki Takarékpénztár 1910. évi február hó 14-én, illetőleg az alapsz. 16. §-a értelmében 1910. évi március hó 3-án, délután 3 órakor saját házában

rendes évi közgyűlését

megtartandja, melyre a t. c. részvényes urak tisztelettel meghívtnak.

Tanácskozás tárgyai:

1. Közgyűlési elnök és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes megválasztása.

2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az 1909. évről.

3. Az 1909. évi ügyforgalom, valamint vagyon és teher kimutatása, az 1909. évből nyert tiszta jövedelemnek az alapsz. 68. §-a értelmében eszközlendő felosztása, az osztalék megállapítása és a felmentvény feletti határozat hozatala.

4. Alapsz. 29. §-a értelmében az igazgatóságból fordá szerint kisorsolt 3 igazgatósági tag helyébe 3 új igazgatósági tagnak megválasztása. A kilépők újból megválaszthatók.

5. Alapszabályok 42. §-a értelmében a felügyelő-bizottság 4 rendes és 3 pótagjának megválasztása.

6. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényes urak, kik a közgyűlésen szavazati jogot gyakorolni, vagy pedig a tanácskozásba befolyani óhajtanak, tartoznak részvényeiket a hozzátartozó szelvényekkel együtt az alapsz. 18. §-a értelmében a közgyűlés megkezdése előtt vagy az intézet pénztáránál, vagy pedig a privigyei takarékpénztár rt.-nál Privigyén ugyanezen célból letétbe helyezett részvényekről kiállított bizonylatot elismervény mellett letenni. Nyitrászámbokrét, 1910. január 20.

15. 1-1.

Az igazgatóság.

HROMY ANTAL

okl. kőmives-mester és építési vállalkozó NYITRÁN, III., UJ-UTCA.

Elvállal minden az építészeti és kőmives-szakmába vágó kisebb és nagyobb munkát úgy helyben mint vidéken; hidak építését a legújabb módszer szerint; beton és vasbeton-munkát és hidakat. **Költséggel és tervekkel készséggel szolgálhat.**

6. 3-12.

Figyelemre méltó értesítés!

Számos hölgy felszólítására a gazdabálhoz szükségelt ruhabatistot beszereltük és azt természetesen úgy mint minden más cikket **30% olcsóbban**, illetve **80 fillérért méterjét** eladásra boesátjuk. 14. 1-1. Tisztelettel
Krausz Vilmos és Társa.

Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság.

Meghívó.

Van szerencsénk a Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság t. részvényeseit a folyó évi február 6-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

XXVII. rendes közgyűlésre

azon értesítéssel tisztelettel meghívni, miszerint az üzleti jelentés és zárszámadás, a jogosultak által a bank helyiségében az üzleti órák alatt betekintheők.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság-nak a mérleg előterjesztésével kapcsolatos évi jelentése és a tiszta nyereség hovatfordítása iránti határozat hozatala.
 2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
 3. Szavazatszedő és jegyzőkönyv hitelesítő bizottság választása.
 4. Négy igazgatósági tagnak megválasztása 3 évre.
 5. Négy felügyelő-bizottsági tag megválasztása 1 évre.
- Nyitrán, 1910. évi január hó 21-én.
13. 1-2. **Az igazgatóság.**

Kivonat az alapszabályokból.

16. §. A szavazati jog gyakorlására szükséges, hogy a részvények az összes le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőzőleg 3 nappal, az intézet pénztáránál elismervény mellett letétessenek, mely elismervény a közgyűlésre való megjelenésre jogosít. Egy részvény birtoklása a közgyűlésen jogot ad egy szavazatra, azonban senki sem gyakorolhat 10 szavazatnál többet, sem saját nevében, sem mint meghatalmazott.

WEIGL ANTAL
PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb árakon.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 3-52.

BUTOROK

a legolcsóbban kaphatók csak

VAJDA J.

butorkereskedőnél
NYITRA, PÁRUTCA 22 SZ.

50 hálószoba, 40 ebédlő, 15-20 salon berendezés.

Uri szobák és vendég-szobák mindennemű styl- és minőségben állandóan raktáron vannak.

Száras anyagból, kitűnő iparosok által készített

mahagoni-, palisander-, köris-, cseresznye-, dió-, tölgy és szilfa

BUTORAIM

legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, jó izléssel készülnek.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor. — Veranda- és kerti-butorok.

Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések.

Saját kárpitos-műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen s izlésesen készülnek.

Mint hogy t. vevőimnek jó árút, nagy választékot a legjutányosabb árak mellett nyújtok, tisztelettel kérem a n. é. butorvásárló közönséget, hogy b. rendeléseivel hozzám fordulni szíveskedjék.

VAJDA J.
butorkereskedő.

11. 1-24

Elhalálozás folytán egy 50 év óta fenálló kádár üzlet nagy vevőkörrel és teljes felszereléssel azonnal eladó.

Bővebbet Erzsébet-út 26. sz.

7. 3-3.

FAELADÁS.

18 öl tavalyi vágású hasábos tűzifa és 25 drb 3 méteres akác oszlopfa eladó olcsó árban. Bővebbet Náhlovsky János, Szarkahegyen. 8. 2-3.

MEGHIVÓ.

A CHINORÁNI NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1910. évi február hó 3-án délután 2 órakor saját helyiségében

rendes XV-ik évi közgyűlését

magtartandja, melyre a t. c. részvényesek meghívotnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság-nak jelentése az 1909. évről.
2. Az 1909. évi ügyforgalom, valamint mérleg és vagyon kimutatása s az 1909. évről nyert tiszta jövedelemnek az alapszabályok 22-ik §-a értelmében eszközözendő felosztása és a felmentvény megadása tárgyában határozat hozatala.
3. Igazgatósági tagok választása.
4. Az alapszabályok 9. §-a szerint netán előterjesztendő indítványok.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés.

Az alapszabályok 10. §-a értelmében a t. c. részvényesek csak akkor élhetnek szavazati jogukkal, ha részvényeiket a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztárába elismervény mellett letétmenyezik. Az évi jelentés, valamint az eredeti mérleg a Népbank helyiségében a hivatalos órák alatt a t. c. részvényesek által betekintheők s nyomtatott példányban átvehető.

Mérleg-számla 1909. évi december hó 31-én.

VAGYON			TEHER		
	K	f		K	f
Pénztári maradvány	40088	74	Alaptőke	150000	—
Bankszerű váltótárca	912352	27	Tartaléktőke	142827.34	—
Előleg értékpapírokban	3197	—	Tartaléktőke kamata	7172.66	150000
Jelzálogos kölcsönök	595111	06	Betét tőkében	1126728.16	—
Giró számla és hitelezők	830	71	Betét tőkésített kamatokban	23316.48	1150044 64
Értékpapírokban	380	—	Atmeneti kamatok	—	44898 20
			Hitelezők	—	30653 83
			Részvényosztalék	—	20
			Tartozás tőkekamat adóban	—	2350 44
			Nyereség mint egyenleg	—	26991 67
	1551959	78			
				1551959	78

Kelt Chinorán, 1909. évi december hó 31-én.

Perényi József,
vezérigazgató s pénztáros.

Andódy István,
könyvvezető.

12. 1-1.

Jelen számadásokat a felügyelő-bizottság utánszámította, a fő- és segédkönyvekkel egybevetette és az értékeket leltározta.
Chinorán, 1910. évi január hó 13-án.

Eliás Gyula,
elnök.

Dudai János,
f. b. t.

Paska István,
f. b. t.

Wohland Ignác,
f. b. t.

Hirdetések a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvételnek Nyitrán, Huszár István úr könyvkereskedésében, ahol a lapra is elő lehet fizetni.

Az 1896-iki ezredéves, az 1897-iki és az 1900-iki párisi világiállításon kitüntetve.

Magyar királyi országos központi minta-pince aszú, szamorodni csemege, asztali kitünő minőségű

palack borok kaphatók:
Pécs Ede fűszerkereskedő és szőlőbirtokosnál Nyitrán.

Tokaji aszú	frt	2.50
Tokaji „	„	1.25
Tokaji szamorodni édes	„	1.70
Tokaji másolás édes	„	1.60
Tokaji szamorodni	„	1.00

Leányka bor fehér	frt	1.00
Grinádi „	„	-.75
Neszmélyi „	„	-.65
Villányi „ vörös	„	-.75
Szegzárdi „	„	-.75
Chateau Palugyal „	„	1.40

Zoborhegyi:

Burgundi vörös	frt	-.65
Arany göhér fehér	„	-.55
Zobor gyöngye	„	-.55
Zobor ujhelyi	„	-.45

128. 19-52.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyancsak tyúkszémvágást jutányos áron. 129. 19-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Nagy választék hajháló, hajbetét és kész hajfonatokban.

Szolid és pontos kiszolgálás!

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!

FINOM SZINHÁZI CUKORKÁK!

Szebbnél-szebb bonbonierek, valódi Kugler-féle csokoládék és cukorkák

eredeti csomagolásban. Lindt és Gala Peter csokoládék, valamint különféle Dessert, Jour és teasütemények, bonbonok mindenkor legjobban beszerezhetők

a Poór-féle cukrászdában

NYITRA, Bottyán-u. 4. — GALGOCZ, Erzsébet-u. 7.

Farsangi fánk, kalács rendelésre olcsóbban készülnek mint otthon. Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

171. 9-52. Tisztelettel **K. POÓR M.**

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!

Kitüntetve az „ORSZÁGOS IPAREGYESÜLET” nagy ezüst érmével és dicséret oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS BŐRKERESKEDŐ
NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM.

A n. é. közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletemben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. — Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a szerenés helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

férfi divat cipőket 14 koronától 18 koronáig

női divat cipőket 12 koronától 18 koronáig

szállíthatok. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Telefon szám: 144. **Sulgán Andás,** divat cipész és bőrkereskedő.

184. 5-0.

KRAMMER ADOLF ÉS FIAI CÉG

HID-UTCA 16. SZ. NYITRÁN TÓTH VILMOS-U. 39

Ajánlja legjobb minőségű

hordó- és palacksőreit

valamint dúsan felszerelt

épület-, tűzifa- és kőszén-raktárát.

162. 6-26.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

1. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.